

SET

Pääkirjoitus

Sotalapsi matkasi junan ylähyllyllä Ruotsiin

JANI JAKONEN

■ HISTORIA Helsingiläinen **Rainer Lindblad**, 80, oli ensimmäisiä pääkaupunkilaislapsia, jotka talvisodan puhjettua kerättiin Postitalon seinustalle odottamaan junakuljetusta Ruotsiin.

Helsingin Seudun Sotalapset ry paljasti eilen samoilla tienoilla Elie-linaukiolla muistolaatan Pohjoismaihin turvaan lähetettyjen lasten kunnioittamiseksi.

– Muistolaatta herättää herkäät muistot. Taisimme olla kaikki 10- ja 11-vuotiaita lapsia. Meillä roikkui vain kaulassa lappu, jossa oli nimi ja syntymäaika. Vaatteet oli päällä, mitään muita tavaroita ei saatu mukaan, Lindblad muistelee lähes 70 vuoden takaisia tapahtumia kotonaan Pukinmäessä.

Lindbladille lähtö ei ollut erityisen vaikea, sillä vanhempia ei ollut saatamassa. Isä ja äiti olivat kuolleet aiemmin. Äidin eno oli kuitenkin hyvästelimässä ja ikävä jäi myös Suomeen jäänyttä isosiskoja.

– En osannut pelätä. Olin luonteeltani hieman hulluvili. Olin myös aina valmis lähtemään, sillä olin siirtynyt lastenkodista toiseen. Postitalon luona odottelu toki jännitti. Oli pimeä ilta, sillä katuvalot oli sammutettu ilmapommitusten varalta. Puhuttiin, että Ruotsiin ollaan lähdössä, mutta kaikki oli hyvin salaista. Muistan kun joku sanoi, ettei matkasta saa sanoa mitään ääneen, sillä vihollinen voi kuulla.

Junamatka Tornioon ja sieltä vastaanottokeskuk-

Pukinmäkeläisen Rainer Lindbladın kokemukset sotalapsuudesta olivat myönteisiä.

seen Tukholmaan kesti päiväkautia.

– Se oli tavallinen kolmannen luokan puuvuunu. Penkit olivat täpötäynnä lapsia. Minä nukuin ylähällä, jossa roikkui verkko matkatavaroille. Se oli hyvä paikka. Olin kuin keinumatossa.

Lindblad majoitettiin ruotsalaisperheeseen Halmstadiin Etelä-Ruotsiin, mutta sieltäkin hän joutui pian evakkoreisulle Saksan miehitettyä Tanskan. Pelkona oli, että Saksa hyökkäisi myös Ruotsiin, joten sotalapset siirrettiin kauemmaksi

pohjoiseen. Lindblad päätyi varakkaaseen maalaistaloon silloiseen Frillesäsin kuntaan.

Lindblad sopeutui uuteen maahan hyvin, missä auttoi se, että suomenruotsalaisena hän osasi myös ruotsin kieltä.

– Se oli kunnan maatalo, jossa oli paljon erityisesti hevosia, mutta myös lemmiä ja sikoja. Se oli tavanomainen paikka. Minulla oli oma huone, jota ei lastenkodissa ollut. Minä en joutunut raskaisiin maataloustöihin. Olen jälkeeni kuullut, että joillakin toisilla sotalapsilla oli hy-

vin vaikeaa.

Suomeen paluu talvisodan päätyttyä oli vaikeaa, sillä täällä oli pulaa kaikesta.

– Kun palasin lastenkotiin, ei tarjolla ollut herkuja. Jatkosodan aikana minua ei enää lähetetty Ruotsiin, koska olin jo sen verran vanhempi.

Ruotsista Lindblad sai mukaansa isäntäperheen lahjoittaman hienon polkupyörän, josta hän luopui vasta aikuisena. Sittemmin hän on käynyt oman perheensä kanssa tutustumassa sotalapsuuden maisemiin.

Muistolaatta paljastettiin sotalasten lähtöpaikassa

■ Helsingin Seudun Sotalapset ry:n muistolaatta paljastettiin Helsingin rautatieaseman ja Postitalon välisen rakennuksen seinällä torstaina.

Rakennus on aiemmin ollut VR:n ja Finnairin käytössä, nykyisin se tunnetaan Vltava-ravintolasta. Muistolaatta on vajaa kaksimetritrin ja pronssinen.

Järjestö haluaa muistolaatalla osoittaa paikan, jonka ohi tuhannet sotalapset kulkivat junalle muun muassa Postitalon vierustalta ja nykyisen Sokoksen alla olleista pommisuojaista.

– Helsingin kautta siirrettiin talvi- ja jatkosodan aikana yhteensä noin 13 000 lasta turvaan muihin Pohjoismaihin. Helsingin asema oli vilkkaasti lähtöpiste. Arvomme mukaan Helsingissä on nykyisin elossa useampi tuhat sotalasta. Yhdistyksessämme on jäseniä nelisensataa, kertoo puheenjohtaja **Pertti Kaven**.